Lietas Nr. A420303616
Lietas arhīva Nr. A42-00885-17/12

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 28.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese K.Jandava,

piedaloties pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/, pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Patērētāju tiesību aizsardzības centra pilnvarotajām pārstāvēm /pers. C/ un /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc pieteicējas AS /Nosaukums A/ pieteikuma par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru AS /Nosaukums A/ tiktu izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, nenosakot aizliegumu cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās.

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centra (turpmāk - Centrs) speciālas atļaujas (licences) izsniegšanas komisija (turpmāk-Komisija) 2016.gada 8.augustā izskatīja pieteicējas AS "Hipocredit" 2016.gada 16.jūnija iesniegumu speciālās atļaujas (licences) saņemšanai.

Ar Centra direktores 2016.gada 29.augusta lēmumu Nr.NK-2016-21 "Par speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai un nenoteiktu laiku" (turpmāk – Lēmums) nolemts izsniegt speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijas Republikā Nr.NK-2016-012 uz nenoteiktu laiku ar sekojošu nosacījumu: pieteicēja nedrīkst cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās.

Lēmums pamatots ar sekojošiem apstākļiem.

[1.1] Centrs pieteicējai adresētajā vēstulē Nr.3.3.-3-NK-7/849 ir sniedzis viedokli par savstarpējo aizdevumu platformas vvww.mintos.com (turpmāk - Platforma) darbību kontekstā ar patērētāju kreditēšanas nozares regulējumu un ierobežojumiem, kā arī sniedzis norādījumu pārtraukt trešo personu piesaisti investīciju veikšanai pieteicējas un patērētāju starpā noslēgto līgumu finansēšanai, tai skaitā cesijas līgumu slēgšanu ar investoriem. Centra 2015.gada 17.augusta pieteicējai adresētajā vēstulē Nr.3.3.-3-NK-7/6112 Centrs ir sniedzis norādījumu - pārtraukt pieteicējas kredītportfeļa cedēšanu AS "Mintos Marketplace".

Ar Centra 2016.gada 12.augusta vēstuli Nr.3.3.-3/5254/NK-10 pieteicējai sniegts atkārtots norādījums - nekavējoties pārtraukt pieteicējas prasījumu cedēšanu, kas izriet no kreditēšanas līgumiem, trešajām personām. Vienlaikus atgādinot, ka pieteicējai iepriekš izsniegtā speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Nr.NK-2015-010 ir spēkā līdz 2016.gada 20.augustam un jauna speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai uz nenoteiktu laiku izsniegta netiks, ja netiks veiktas darbības pārkāpuma novēršanai.

[1.2] 2016.gada 19.augustā notika Centra un pieteicējas pārstāvju tikšanās. Tikšanās laikā pieteicējai atkārtoti tika norādīts uz apstākļiem, kas 2015.gada augustā tai deva tiesības iegūt speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai. Tāpat tika norādīts, ka darba uzsākšana pie kolektīvās finansēšanas platformu regulējošo normatīvo aktu izstrādes vēl nenozīmē normatīvā akta spēkā stāšanos. Līdz ar to prasījumu cesijas institūta izmantošana patērētāju kreditēšanas pakalpojumu nozarē ir iespējama tikai normatīvo aktu regulējuma ietvaros.

[1.3] Centrs pieteicējai ir norādījis, ka pieteicējas un AS "Mintos Marketplace" īstenotajā komercdarbībā būtiskākais ir nevis prasījumu cesijas izmantošanas tiesiskums, bet gan investoru kā jauno kreditoru piesaiste, kas šobrīd ir ierobežota ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma *(turpmāk - Patērētāju likuma)* 8.panta (1^1) daļu.

[1.4] Pieteicēja, neskatoties uz pašas veiktajām labprātīgām darbībām 2015.gada 21.augusta vēstulē, līdz 2016.gada 22.augusta vēstules iesniegšanas brīdim turpināja veikt darbības, kas ļauj trešajām personām, kurām nav spēkā esošas speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, t.sk. fiziskām personām, iegūtprasījuma tiesības, līdz ar to Centrs nolēma, ka administratīvais akts atbilstoši Administratīvā procesa likuma 68.panta otrajai un trešajai daļai izdodams ar ierobežojošu nosacījumu, proti, izsniedzot licenci ar nosacījumu: pieteicēja nedrīkst cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā wvvw.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2016.gada 28.septembrī saņemts pieteikums par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru AS /Nosaukums A/ tiktu izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, nenosakot aizliegumu cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās.

Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] 2015.gada 14.janvārī pieteicēja uzsāka sniegt savstarpējās aizdevuma platformas pakalpojumu, pieteicējai piederošajā portālā www.mintos.lv (šobrīd portāls darbojas ar domēna vārdu www.mintos.com un pieder trešajai personai - AS Mintos Marketplace) (turpmāk - Portāls), reģistrētajiem lietotājiem piedāvājot iespēju Portāla ietvaros iegādāties pieteicējas prasījumus pret patērētājiem, kas izriet no pieteicējas un patērētāju starpā noslēgtajiem aizdevuma līgumiem (patērētāju kreditēšanas līgumiem).

[2.2] Pieteicējas ieskatā Centrs nav pareizi piemērojis tiesību normas attiecībā uz patērētāju kreditētāja (kredīta devēja) prasījumu pret patērētāju, kas izriet no kreditēšanas līguma, līgumisku cesiju, proti, iekļaujot Lēmumā atrunu necedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās, kura neizpildes gadījumā licence tiks

atcelta (anulēta).

Pieteicēja sniedz patērētāju kreditēšanas pakalpojumus savā vārdā, uz sava rēķina veicot visas darbības, kas ir atzīstamas par patērētāja kreditēšanas pakalpojumiem. Līdz ar to nav šaubu, ka pieteicēja ir uzskatāma par kredīta devēju Patērētaju likuma 8.panta pirmās daļas un (1^1) daļas izpratnē.

Pieteicējas prasījumu pret patērētāju, kas izriet no patērētāju kreditēšanas līgumiem, cesijas gadījumā cesionārs iegūst prasījuma tiesības pret patērētāju, kas izriet no jau noslēgta patērētāju kreditēšanas darījuma un jau izsniegta patērētāju kredīta. Tas nozīmē, ka patērētāja kreditēšana jau ir notikusi pirms prasījuma cesijas - pieteicēja ir veikusi visas patērētāju kreditēšanas darbības, tajā skaitā ir izvērtējusi patērētāja maksātspēju, noslēgusi patērētāju kreditēšanas līgumu un izsniegusi kredītu, izņemot kredīta apkalpošanu, ko pieteicēja turpina veikt saskaņā ar noslēgto cesijas līgumu.

[2.3] Arī pēc prasījuma cesijas starp kredīta devēju (cedentu) un patērētāju (parādnieku) turpina pastāvēt patērētāju kreditēšanas līguma attiecības līdz to izbeigšanās vai vienpusējas izbeigšanas brīdim. Savukārt cesionāram pāriet tikai cedētie prasījumi, kas izriet no jau noslēgta kreditēšanas līguma, un tikai šo prasījumu ziņā cesionārs iegūst kreditora statusu pret patērētāju kā parādnieku. Cesionārs neaizstāj pieteicēju kā kredīta devēju vai kā patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju un līdz ar to cesionārs nekļūst par personu, kas sniedz kreditēšanas pakalpojumu Patērētaju likuma izpratnē.

Pēc notikušās cesijas trešā persona (cesionārs) var uzticēt kredīta devējam (cedentam) savā vārdā, taču trešās personas (cesionāra) interesēs un uz viņas rēķina „turpināt apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju", t.sk. turpināt saņemt no patērētāja kredīta maksājumus un veikt citas darbības, neinformējot patērētāju par notikušās cesijas faktu. Šādā gadījumā starp kredīta devēju (cedentu) un trešo personu (cesionāru) nodibinās un pastāv t.s. fiduciārās attiecības - (proti, uz uzticību balstītas attiecības, kuru ietvaros cedentam, pārstāvot cesionāru attiecībās ar patērētāju (parādnieku), jāievēro visaugstākā rūpība un gādība par cesionāru, rīkojoties primāri cesionāra interesēs).

[2.4] Cesionāra darbība, iegādājoties prasījumus pret patērētāju no pieteicējas, nav atzīstama par kreditēšanas pakalpojumu sniegšanu. Tāpēc Centra norādītais, ka pieteicējas portālā notiek saimnieciska darbība, kuras ietvaros juridiskas un fiziskas personas izsniedz kredītus patērētājiem ar prasījumu cesijas līgumu starpniecību, nesaņemot attiecīgu speciālo atļauju (licenci), kā rezultātā pieteicēja nenodrošina portāla darbības likumību, un Lēmumā norādītais, ka investoru kā kreditoru piesaiste ir ierobežota ar Patērētaju likuma 8.panta (1^1) daļu, ir nepamatots.

[2.5] Piemērojamos tiesību aktos nav noteikts pienākums personai, kas vēlas iegūt no patērētāju kreditēšanas līguma izrietošus prasījumus ar cesiju, saņemt speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

[2.6] Pieteicēja ieviestās un vēlāk AS Mintos Marketplace nodotās kolektīvās finansēšanas platformas (Portāla darbības) gadījumā var sākotnēji secināt, ka šī joma nav regulēta. Taču šāds secinājums ir tikai šķietams. Pieteicēja ieviestās un vēlāk AS Mintos Marketplace nodotās kolektīvās finansēšanas platformas darbību regulē gan Civillikumā, gan Patērētāju kreditēšanas noteikumos ietvertās tiesību normas, tāpēc ir nepamatoti secināt, ka Latvijas Republikā nepastāv tiesiskais regulējums, kas būtu attiecināms uz kolektīvo finansēšanu. Pieteicējs izveidoja platformu, kuras darbība atbilst spēkā esošo tiesību aktu prasībām, un tās darbības likumība tiek nodrošināta gan Civillikumā, gan Patērētāju kreditēšanas noteikumos ietvertā regulējuma robežās.

[2.7] Centra izteiktais secinājums par to, ka šobrīd nav pieļaujamas situācijas, kad licencēts kredītu devējs izmanto Civillikuma normas par prasījuma cesiju, lai cedētu trešajām personām (fiziskām un juridiskām personām) darījumus (aktīvus kreditēšanas līgumus), kas noslēgti ar patērētājiem ir nepamatots un neatbilstošs Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 23.aprīļa direktīvai 2008/48/EK par patēriņa kredītlīgumiem (turpmāk – Direktīva 2008/48/EK), Patērētaju likuma un Patērētāju kreditēšanas noteikumos ietvertajām tiesību normām.

[2.8] No patērētāju kreditēšanas līgumiem izrietošo prasījumu cesija ir pieļaujama, gan ievērojot Civillikumā, gan Direktīvā 2008/48/EK, gan Ministru kabineta 2010.gada 28.decembra noteikumos Nr.1219 (turpmāk- Patērētāju kreditēšanas noteikumos) ietvertās prasības.

Direktīvas 2008/48/EK 17.panta pirmajā daļā paredzētie cesijas noteikumi atbilst Civillikuma 1807. un 1808.panta noteikumiem. Direktīva 2008/48/EK pieļauj prasījumu, kas izriet no patērētāju kreditēšanas līgumiem, cesiju trešajām personām. Direktīvas preambulas 41.punktā ir norādīts, ka pēc kreditora tiesību nodošanas saskaņā ar kredītlīgumu patērētājam nebūtu jānonāk neizdevīgākā stāvoklī. Tāpat patērētājs būtu pienācīgi jāinformē, ja kredītlīgums tiek cedēts trešajai personai. Tomēr, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, patērētājam nav būtiski saņemt informāciju par cesiju. Tādēļ prasība ES mērogā informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos būtu pārmērīga.

Direktīvas 2008/48/EK 17.panta otrā daļa ir ieviesta Patērētāju kreditēšanas noteikumu 68.punktā, kas noteic, ka, ja kredīta devējs cedē prasījumus, kas izriet no kreditēšanas līguma, trešajai personai, kredīta devējs informē patērētāju par cesiju, izņemot gadījumus, ja sākotnējais kredīta devējs, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju vai noslēgts tāds kreditēšanas līgums, ar kuru saskaņā kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu.

[2.9] Saskaņā ar Patērētāju kreditēšanas noteikumu 68.punktu, "ja kredīta devējs cedē prasījumus, kas izriet no kreditēšanas līguma, trešajai personai, kredīta devējs informē patērētāju par cesiju, izņemot gadījumus, ja sākotnējais kredīta devējs, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju''.

Līdz ar to likumdevējs ir ne tikai nepārprotami devis tiesības pieteicējai cedēt prasījumus, kas izriet no kreditēšanas līgumiem, bet arī ir devis tiesības pieteicējai turpināt "apkalpot" kredītu attiecībā pret patērētāju, ko pieteicēja turpina veikt, cedējot prasījumus trešajām personām caur Portālu. Tāpēc Centrs ir nepamatoti norādījis Lēmumā, ka prasījumi, kas izriet no kreditēšanas līgumiem, nav cedējami trešajām personām saskaņā ar Civillikuma 1799.pantu

[2.10] Tiesiskais regulējums paredz, ka kredīta devējs var cedēt par labu trešajām personām arī tādus no kreditēšanas līguma izrietošus prasījumus pret patērētājiem, kuriem nav iestājies termiņš, jo pretējā gadījumā šajās normās nebūtu tiešā veidā paredzēta juridiskā konstrukcija, atbilstoši kurai kredīta devējs (cedents) pēc notikušās cesijas "turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju".

[2.11] Kredīta devēja prasījumu cesija cita starpā var notikt ar mērķi piesaistīt finansējumu vai sniegt nodrošinājumu (nevis tikai ar mērķi, piem., atgūt parādus ar licencētu parādu atgūšanas pakalpojumu sniedzēju palīdzību vai realizēt kredīta devēja uzņēmuma vai tā daļas pāreju par labu citam licencētam kredīta devējam). Vienīgi tad, ja no kreditēšanas līguma izrietošo kredīta devēja prasījumu cesija izdarīta finansējuma piesaistīšanas vai nodrošinājuma sniegšanas nolūkā, saskatāms saprātīgs attaisnojums tam, kāpēc trešā persona (cesionārs) varētu būt ieinteresēta, lai arī pēc notikušās cesijas kredīta devējs (cedents) „turpinātu apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju"

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2016.gada 9.novembrī saņemts Centra paskaidrojums par pieteikumu, kurā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Centrs norāda, ka atbilstoši Patērētaju likuma 8.panta (1^1) daļai fiziskām personām nav tiesības sniegt kreditēšanas pakalpojums patērētājiem. Par kredīta devēju drīkst būt tikai licencēta kapitālsabiedrība.

Ņemot vērā, ka Latvijas Republikā ir noteikts ierobežots kredītu devēju loks, šobrīd nav pieļaujamas situācijas, kad licencēts kredītu devējs izmanto Civillikuma normas par prasījuma cesiju, lai cedētu trešajām personām (fiziskām un juridiskām personām) darījumus (aktīvus kreditēšanas

līgumus), kas noslēgti ar patērētājiem, kuri šādos gadījumos iestājas kreditora vietā. Neskatoties uz to, ka daudzās ES dalībvalstīs un citās pasaules valstīs kolektīvā finansēšana ir atļauta un ir izstrādāts speciāls regulējums, tomēr tas nav uzskatāms par iemeslu tam, lai neievērotu Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu regulējumu.

[3.2] Centrs paskaidro, ka patērētāju kreditēšanas nozarē prasījumu cesija tiek izmantota ļoti plaši, bet ar mērķi atgūt parādu, nevis gūt peļņu, pārdodot prasījumus un pelnot no katra patērētāja- aizņēmēja saņemtā ikmēneša maksājuma. Centra ieskatā, cedējot prasījumus (no ar patērētājiem noslēgtu kreditēšanas līgumiem izrietošie prasījumi) un tādā veidā piesaistot neierobežotu personu loku kā investorus-cesionārus-kreditorus, ar mērķi iegūt peļņu, tiek kropļota Civillikumā nostiprinātā cesijas institūta jēga un mērķis. Proti, cesija ir cieši saistīta ar cedējamā prasījuma izpildi no aizņēmēja puses un iespējamiem sākotnējā kreditora riskiem saņemt prasījumu pilnā apmērā. Patērētāju kreditēšanas nozarē praksē visbiežāk ar prasījumu tālākpārdošanu (cesiju) saprot prasījumu nodošanu ārpustiesas parāda atgūšanai licencētiem ārpustiesas atgūšanas pakalpojumu sniedzējiem, vai arī prasījumu pārdošanu jau esošiem licencētiem kredītu devējiem, kas iestājas sākotnējā kreditora vietā ļ ar mērķi nodarboties ar komercdarbību, paplašinot tirgus daļu.

[3.3] Centra ieskatā, interpretējot jēdziena "kreditors" lietojumu, jāņem vērā konkrēta darbības modeļa specifika. Neviens normatīvais akts nesniedz sašaurinātu skaidrojumu jēdzienam "kreditors", tas aptver plašu darījumu loku, tostarp kreditēšanu.

Konkrētajā gadījumā Platformas darbības izpratnē kreditors sevī ietver gan kredītu devējus (sadarbības partneri), gan cesionārus (lietotāji, kuri ir iegādājušies Platformā prasījumus no cedenta), līdz ar to Centrs šajā gadījumā kreditora personā identificē ne tikai licencētu kredīta devēju, bet arī visas fiziskās un juridiskās (licencētas, nelicencētas) personas, kuras, reģistrējoties Platformā, iegādājas prasījumus.

Centrs uzskata, ka pašreizējo savstarpējo aizdevumu platformu darbībā nav iespējams atrauti vērtēt kredīta devēju un kreditoru, jo līdz ar cesijas līguma noslēgšanu cesionāram (kreditoram) tiek nodotas prasījuma tiesības pret aizņēmēju. Līdz ar to šajā darījumā par kredīta devēju Patērētaju likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē kļūst arī kreditors.

Lai arī Platforma, domājot par ar investoru saistītajiem riskiem, ir centusies rast risinājumu, paredzot pilnvarojumu rīkoties ar prasījumiem kreditora (investora) vārdā, tomēr būtiskākais ir un paliek kolektīvās finansēšanas pakalpojuma jēga un mērķis - dot iespēju personām, kurām ir brīvi finanšu līdzekļi, ar Platformas starpniecību aizdot finanšu līdzekļus fiziskām personām.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji prasījumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

Atbildētāja pārstāves pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā norādīto.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ir tiesīga veikt Patērētaju likuma 8.pantā noteiktās darbības, bet pastāv strīds par to vai pieteicēja ir tiesīga cedēt prasījumus, kas izriet no patērētāju kreditēšanas līgumiem, trešajā personām, kuras nav norādītas Patērētāju likuma 8.panta (1^1) daļā, un vai trešās personas, iegūstot no pieteicējas prasījumus, kas izriet no patērētāju kreditēšanas līgumiem, veic Patērētaju likuma 8.pantā noteiktās darbības un ir uzskatāmas par kredīta devēju Patērētaju likuma 8.panta izpratnē.

[7] Ar Centra 2014. gada 18. augusta lēmumu Nr. NK-2014-12 "Lēmums par speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai" nolemts izsniegt pieteicējai speciālo atļauju (licenci) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijas Republikā Nr.NK-2014-009 (turpmāk - Sākotnējā licence). Ar Sākotnējās licences izsniegšanas lēmumu Sākotnējai licencei tika noteikts derīguma termiņš no 2014.gada 18.augusta līdz 2015.gada 17.augustam.

Pieteicējas prasījumi pret patērētājiem tika cedēti Portāla ietvaros fiziskām un juridiskām personām kā cesionāriem, ar kuriem pieteicēja noslēdza cesijas līgumus, ar nosacījumu, ka pieteicēja turpina apkalpot izsniegtos kredītus, proti, rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētājiem - cesionāra interesēs kārto visus jautājumus, kas saistīti ar aizdevuma atmaksu un aizdevuma līguma izpildi, pieņem no patērētājiem aizdevuma atmaksas, procentu samaksas un citus no aizdevuma līguma izrietošos maksājumus, veic grozījumus vai noslēdz papildus vienošanās pie aizdevuma līguma vai nodrošinājuma dokumentiem, kārto visus jautājumus, kas saistīti ar nodrošinājumu, tajā skaitā hipotēku un komercķīlu reģistrāciju, grozīšanu un dzēšanu, tajā skaitā iesniedz un saņem visus nepieciešamos dokumentus attiecīgajos ķīlu reģistros, kā arī ar prasījuma restrukturizāciju, prasījumu ārpustiesas atgūšanas darbību veikšanu un jebkuru citu darbību veikšanu cesionāra vārdā sakarā ar prasījuma atgūšanu, un pēc saviem ieskatiem, ja pieteicēja uzskata to par nepieciešamu, realizē nodrošinājumu vai tā daļu.

2015.gada 21.augustā Centrs pieņēma lēmumu „Lēmums par speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai pārreģistrāciju", ar kuru pārreģistrēja pieteicējai (ar tā brīža nosaukumu AS Mintos) Sākotnējo licenci, izsniedzot speciālo atļauju (licenci) Nr.NK-2015-010 patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai Latvijas Republikā (turpmāk - Pārreģistrētā licence). Pārreģistrācijas lēmuma pamatojuma daļā imperatīvā formā tika ietverts nosacījums - aizliegums pieteicējai cedēt prasījumus savstarpējo aizdevumu/investīciju piesaistes platformām vai veikt līdzīga veida darbības, kura pārkāpšanas gadījumā Centrs atcels (anulēs) Pārreģistrēto licenci.

[8] Vērtējot tiesisko regulējumu tiesa konstatē, ka atbilstoši Patērētāju likuma 8.panta pirmajai daļai saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu persona, kas nodarbojas ar patērētāja kreditēšanu (turpmāk — kredīta devējs), piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā. Par patērētāja kreditēšanas līgumu šā likuma izpratnē nav uzskatāms līgums par ilglaicīgu pakalpojumu sniegšanu vai preču piegādi, ja patērētājs par pakalpojumiem vai precēm maksā līguma darbības laikā, norēķinoties pa daļām.

Saskaņā ar Patērētāju likuma 8.panta $1.^1$ daļu kreditēšanas pakalpojumu patērētājam drīkst sniegt kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai [turpmāk — speciālā atļauja (licence)] un kuras apmaksājamā pamatkapitāla minimālais lielums ir 425 000 euro. Šīs prasības neattiecina uz:

1) kapitālsabiedrību, kura uzskatāma par kredītiestādi saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē kredītiestāžu darbību;

2) ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, kas piedāvā norēķināties par preču vai pakalpojumu iegādi atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā, nepiesaistot trešās personas finansējumu;

3) komersantu, kurš saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp ražotāju, pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, preču vai pakalpojumu iegādei piedāvā slēgt tikai tādus patērētāja kreditēšanas līgumus, saskaņā ar kuriem netiek maksāti procenti vai citi papildu maksājumi;

4) krājaizdevu sabiedrību.

Tātad Patērētāju likums paredz, ka kredīta devējs piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā un noteic stingrākas prasības valstī pastāvošā kreditēšanas tirgus sakārtošanai, piemēram, ierobežojot kredīta devēju loku pēc to juridiskā statusa un paredzot kredītu devēju licencēšanu. Minētais tiesiskais regulējums ir saskaņots ar Direktīvas 2008/48/EEK preambulas 15.punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir tiesības ierobežot patēriņā kredīta piešķiršanu, atļaujot to veikt tikai juridiskajām personām vai dažām juridiskajām personām.

Saskaņā ar Civillikuma 1798.pantu par cesijas priekšmetu var būt visādi prasījumi, vienalga, vai tie izriet no līguma, vai no neatļautas darbības, starp tiem arī tādi, kuriem vēl nav iestājies termiņš, kā arī nosacīti un pat nākamie un nedroši. Atbilstoši Civillikuma 1799.pantam nav cedējami tādi prasījumi, kas pēc vienošanās vai likuma ir saistīti ar kreditora personu, un tādi, kuru izpildījums kādai citai personai (nevis sākotnējam kreditoram) pilnīgi pārgrozītos.

Centra ir iebildumi ir, ka, mainot kreditora personu, pieteicēja nav ņēmusi vērā speciālo regulējumu, kas strikti ierobežo to personu loku, kas var būt uzskatāmas par kredīta devējiem. Atbilstoši Patērētāju likuma 8.panta 1.[1] daļai fiziskām personām nav tiesības sniegt kreditēšanas pakalpojums patērētājiem, jo par kredīta devēju drīkst būt tikai licencēta kapitālsabiedrība.

Līdz ar to tiesa vērtē minēto Centra Lēmumā iekļauto argumentāciju, proti, vai Patērētāju likuma 8.panta 1.[1] daļa paredz ierobežojumu licencētai kapitālsabiedrībai cedēt prasījumus trešajām personām.

[9] Lietā nav strīda par to, ka kredīta devēju loks saskaņā ar Patērētāju likuma 8.panta 1.[1] daļu ir ierobežots.

Saskaņā ar Patērētāju kreditēšanas noteikumu (kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas dienā) 68.punktu, ja kredīta devējs cedē prasījumus, kas izriet no kreditēšanas līguma, trešajai personai, kredīta devējs informē patērētāju par cesiju, izņemot gadījumus, ja sākotnējais kredīta devējs, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju vai noslēgts tāds kreditēšanas līgums, ar kuru saskaņā kredīta devējs klusējot piekritis, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai piešķirto pārsnieguma kredītu (analoģiska norma ir Ministru kabineta 2016.gada 25.oktobra noteikumu Nr.691 „Noteikumi par patērētāja kreditēšanu" 98.punktā).

Minētā tiesību norma ir saskaņota ar Direktīvas 2008/48/EEK 17.pantu, kas noteic, ka gadījumā, ja kreditora tiesības saskaņā ar kredītlīgumu vai līgumu kā tādu cedē trešajai personai, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret cesionāru, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas viņam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, tostarp ieskaitu, ja tāds ir atļauts attiecīgajā dalībvalstī (1.punkts). Patērētāju informē par 1.punktā minēto cesiju, izņemot, ja sākotnējais kreditors, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot kredītu attiecībā pret patērētāju (2.punkts).

Turklāt Direktīvas 2008/48/EEK preambulas 41.punkts noteic, ka pēc kreditora tiesību nodošanas saskaņā ar kredītlīgumu patērētājam nebūtu jānonāk neizdevīgākā stāvoklī. Tāpat patērētājs būtu pienācīgi jāinformē, ja kredītlīgums tiek cedēts trešajai personai. Tomēr, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, patērētājam nav būtiski saņemt informāciju par cesiju. Tādēļ prasība ES mērogā informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos būtu pārmērīga.

Līdz ar to tiesa secina, ka vispārīgi gan Patērētāju kreditēšanas noteikumu 68..punkts, gan Direktīva 2008/48/EEK paredz tiesības cedēt prasījumus trešajām personām, cita starpā paredzot, ka, sākotnējam kredīta devējam turpinot apkalpot kredītu, patērētāju nav nepieciešams informēt par cesiju. Attiecīgi Direktīvas mērķis prasījumu cedēšanas gadījumā ir nenostādīt patērētāju neizdevīgākā stāvoklī un informēt patērētāju par cesiju, ja cesionārs sāk rīkoties kā kreditors attiecībā pret patērētāju. Savukārt gadījumā, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, prasība informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos ir uzskatāma par pārmērīgu.

[10] Pieteicējas pārstāvis gan pieteikumā, gan tiesas sēdē norādīja, ka pieteicēja, cedējot prasījumus trešajām personām ar AS "Mintos Marketplace" piederošās platformas starpniecību, turpina apkalpot no patērētāju kreditēšanas līgumiem izrietošos prasījumus un rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētājiem.

Pieteicēja iesniedza pieteicējas 2016.gada 28.novembra aizdevuma līgumu Nr.2856-01 ar privātpersonu kā patērētāju, kura 11.10.punkts noteic, ka aizņēmējs piekrīt aizdevēja tiesībām nodot (cedēt) no līguma izrietošos prasījumus vai to daļu neierobežotam skaitam trešo personu. Aizņēmējs neiebilst, ka šādā gadījumā aizdevējs izpauž trešajām personām visu informāciju, kas izriet no līguma. Aizņēmējs piekrīt un apzinās, ka aizdevējam nav pienākums informēt aizņēmēju par aizdevēja no līguma izrietošo prasījumu cesiju trešajām personām *(lietas 2.sējuma 25.lapa)*. Analoģiski noteikumi ir arī 2017.gada 24.martā un 12.aprīlī noslēgtajos līgumos *(lietas 2.sējuma 31., 36.lapa)*. Attiecīgi patērētājs tiek informēts par no līguma izrietošo prasījumu cesiju trešajām personām.

Savukārt saskaņā ar pieteicējas pārstāvja 2017.gada 31.maija tiesas sēdē skaidroto un pieteikumā norādīto mehānismu starp kredīta devēju (cedentu) un investoru (cesionāru) nodibinās un pastāv t.s. fiduciārās attiecības, proti, uz uzticību balstītas attiecības, kuru ietvaros cedentam, pārstāvot cesionāru attiecībās ar patērētāju (parādnieku), jāievēro visaugstākā rūpība un gādība par cesionāru, rīkojoties primāri cesionāra interesēs. Attiecīgi investors (cesionārs) pilnvaro kredīta devēju (cedentu) apkalpot aizdevuma līgumu investora (cesionāra) interesēs.

[10.1] Vērtējot cesijas institūta būtību, lietā ir iesniegts zvērināta advokāta, Dr.iur. Erlena Kalniņa atzinums *(lietas 2.sējuma 10.lapa)*, saskaņā ar kuru saskaņā ar Civillikuma 1798. un 1800.pantu cesijas rezultātā cesionāram pāriet tikai cedētā prasījuma tiesība, bet nevis tās līgumiskās attiecības, no kurām šī tiesība izriet *(Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25janvāra spriedums lietā Nr.SKC-18/2012 un Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 14.septembra spriedums lietā Nr.SKC-497/2012)*. Tāpēc, cedējot no kreditēšanas līguma izrietošus patērētāja kreditētāja (kredīta devēja) prasījumus pret patērētāju (neatkarīgi no tā, vai šiem prasījumiem ir vai nav iestājies termiņš), cesionārs neiestājas kreditēšanas līguma attiecībās kredīta devēja vietā (t.i., visās kredīta devēja tiesībās un pienākumos, kas izriet no kreditēšanas līguma) un nekļūst par patērētāja līgumpartneri. Arī pēc šādu prasījumu cesijas starp konkrēto kredīta devēju jeb attiecīgi licencētu kapitālsabiedrību, kura piešķīrusi vai apsolījusi piešķirt patērētājam kredītu (Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta pirmā daļa), un konkrēto patērētāju kā otru līdzēju turpina pastāvēt kreditēšanas līguma attiecības līdz to izbeigšanās vai vienpusējas izbeigšanas brīdim. Savukārt cesionāram pāriet vienīgi cedētie prasījumi, kas izriet no jau noslēgta kreditēšanas līguma, un tikai šo prasījumu ziņā cesionārs iegūst kreditora statusu attiecībā pret patērētāju kā parādnieku.

Līdz ar to cesionārs nav uzskatāms par "patērētāja kreditētāju" jeb "kredīta devēju" Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta izpratnē, kā rezultātā cesionārs var būt arī tāda persona, kura nav saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai. Līdzīgs viedoklis ir iekļauts arī cita zvērināta advokāta atzinumā *(lietas 2.sējuma 12.-20.lapa)*.

Savukārt Centrs Lēmumā ir norādījis uz riskiem, ka analizējot investoru profilu ar pušu starpā noslēgto cesijas līgumu, investors (cesionārs) pēc būtības iestājas pieteicējas (kā cedenta) vietā kā kreditors. Centra ieskatā jāņem vērā tiesiskajās attiecībās esošā investora-kreditora persona, nevis tas, kādā veidā pieteicēja kā kreditora pilnvarnieks ar cesijas līgumu ir paredzējusi rīkoties ar prasījumiem (aizdevumiem). Lai arī pieteicēja, domājot par ar investora profilu saistītajiem riskiem, ir centusies rast risinājumu, paredzot pilnvarojumu rīkoties ar prasījumiem kreditora (investora) vārdā, proti, paredzot cesionāra pienākumu pilnvarot pieteicēju cesionāra (kreditora) vārdā pārvaldīt prasījumu un nodrošinājumu, tomēr būtiskākais ir kolektīvās finansēšanas pakalpojuma jēga un mērķis - dot iespēju personām, kurām ir brīvi finanšu līdzekļi, ar platformas starpniecību aizdot finanšu līdzekļus

fiziskām personām.

Uz riskiem Latvijā pašlaik praktizētā savstarpējo aizdevumu pakalpojumu modeļa darbībā ir norādījusi vēstulē arī Finanšu un kapitāla tirgus komisija, tajā skaitā norādot uz ar patērētāju tiesībām saistītiem riskiem, ka ieguldītājam (cesionāram) stājoties sākotnējā kredīta devēja, kas nav izsniedzis aizdevumu savstarpējo aizdevumu pakalpojumu sniedzēju platformā, vietā, var tikt apdraudētas kredītņēmēja kā patērētāja tiesības, ja ieguldītājs atsauc pilnvarojumu savstarpējo aizdevumu pakalpojumu sniedzējam un ar iegūtajām prasījuma tiesībām rīkojas pēc saviem ieskatiem, tajā skaitā parāda piedziņas procesā *(lietas 1.sējuma 185.lapa)*.

No minētajiem viedokļiem tiesa secina, ka neskatoties uz terminu "kredīta devējs" un "kreditors" interpretāciju, lietā nav strīds par to, ka cesionārs iegūst prasījuma tiesības attiecībā pret patērētāju kā parādnieku, kaut arī nepārņemot starp sākotnējo kredīta devēju un patērētāju noslēgtās līgumiskās attiecības. Taču tiesas ieskatā arī šādu prasījuma tiesību iegūšana var ietekmēt patērētāja tiesības un nostādīt patērētāju neizdevīgākā stāvoklī, ja kreditora prasījumus iegūst personas, kuras neatbilst normatīvo aktu prasībām, tajā skaitā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta pirmajai daļai.

Līdz ar to lietā ir vērtējams, vai cesijas līgumā starp pieteicēju un ieguldītāju paredzētais pilnvarojums pieteicējam rīkoties ar prasījumiem kreditora (investora) vārdā novērš iespējamo patērētāju tiesību pārkāpumu Patērētāju likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē.

[11] Vērtējot lietā iesniegto cesijas līguma redakciju *(lietas 2.sējuma 73.-77.lapa)*, tiesa konstatē, ka cesijas līguma 5.1.punkts noteic, ka pēc tam, kad prasījums ir pārgājis no Mintos *(pieteicējas iepriekšējais nosaukums)* uz cesionāru, cesionārs neatsaucami uzdod un pilnvaro un Mintos cesionāra uzdevumā un interesēs, bet savā vārdā pārvaldīt prasījumu, kā arī cesionāra vārdā izmantot tiesības, varu un rīcības brīvību, kas viņam ir piešķirta saskaņā ar līgumu. Pēc līguma noslēgšanas Mintos turpina pildīt no Aizdevuma līguma un Nodrošinājuma dokumentiem izrietošos pienākumus un attiecībā pret Aizņēmēju rīkojas kā aizdevējs.

Saskaņā ar līguma 5.2.punktu cesionārs piešķir Mintos tiesisku varu pārvaldīt prasījumu, ko Mintos izmanto savā vārdā, bet cesionāra interesēs.

Līguma 5.3.punkts noteic, ka Mintos pārvalda prasījumu līdz prasījuma dzēšanai pilnā apmērā, darbojoties kā cesionāra pilnvarnieks saskaņā ar Civillikuma 18.noda|ā noteikto. Starp Mintos un cesionāru valda tikai Mintos kā pilnvarniekam un cesionāram kā pilnvarotājam raksturīgas attiecības.

Saskaņā ar līguma 5.6.punktu šeit ietvertais pilnvarojums ir izsniegts ar pārpilnvarojuma tiesībām un ir spēkā visu līguma darbības laiku. Mintos ir tiesības rīkoties ar savu darbinieku un pilnvaroto pārstāvju palīdzību.

Papildus cesijas līgumā tiek paredzētas pieteicējas tiesības atpirkt prasījuma tiesības no ieguldītājiem (cesionāriem), proti, saskaņā ar līguma 9.1.punktu ar līguma noslēgšanu Mintos tiek piešķirtas prasījuma atpakaļpirkuma tiesības, bet cesionārs apņemas prasījumu pārdot atpakaļ Mintos, ja Mintos izlieto savas atpakaļpirkuma tiesības. Cesionāram ir tiesības pārdot prasījumu citam portāla lietotājam vai Mintos. Ja cesionārs pārdod prasījumu citam portāla lietotājam, tad tikai kopā ar Mintos no līguma izrietošajām prasījuma atpakaļpirkuma tiesībām.

Saskaņā ar līguma 9.2.punktu Mintos ir tiesības, bet nav pienākums izlietot tam piešķirtās atpakaļpirkuma tiesības, ja ir iestājies jebkurš no zemāk minētajiem gadījumiem, piemēram, ja aizņēmējs kavē no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus ilgāk par 60 (sešdesmit) dienām.

Pastāv arī ierobežojumi investoram (cedentam) sazināties ar patērētāju, jo ziņas par patērētāju cedējot prasījumu tiek anonimizētas, piemēram, saskaņā ar aizdevuma līgumu aizdevējs apņemas publiski neizpaust aizņēmēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, tālruņa numuru, e-pasta adresi un attēlu *(lietas 2.sējuma 36.lapa, līguma 12.13.apakšpunkts)*.

Papildus, kā skaidroja pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē, tā kā pieteicēja saglabā 5% no prasījuma daļas (pārējo prasījuma daļu piedāvā cedēšanai platformā), visas personas – gan pieteicēja, gan investori – paliek prasījuma tiesību kopīpašnieki un maksājumus sadala pieteicēja.

[11.1] Centrs 2015.gada 6.februāra vēstulē ir norādījis, ka ieguldītājam atbilstoši cesijas līgumam ir tiesības atsaukt pilnvarojumu pieteicējai un rast veidus, kā noskaidrot patērētāja identitāti, neskatoties uz to, ka cesijas līgumā ir ietverti prasījuma atpakaļpirkuma un atpakaļpārdevuma nosacījumi ar mērķi novērst iepriekš norādīto risku. Turklāt šis risks ir pieļaujams, kamēr vien ieguldītāja prasījuma tiesības ir spēkā un ieguldītājam kā faktiskajam kreditoram visā cesijas līguma darbības laikā būs interese atgūt investīcijas un iegūt informāciju par aizņēmēju *(lietas 1.sējuma 27.lapa)*. Uz līdzīgu risku ir norādījusi Finanšu un kapitāla tirgus komisija *(lietas 1.sējuma 185.lapa)*.

Tiesa piekrīt Centra norādītajiem riskiem saistībā ar pilnvarojuma atsaukšanu, pamatojoties uz tālāk norādītajiem argumentiem.

Saskaņā ar Civillikuma 2300.pantu pilnvarnieks nedrīkst pārkāpt viņam dotā uzdevuma

robežas, un viņam jārīkojas vispirms pēc pilnvarotāja norādījumiem.

Saskaņā ar Civillikuma 2313.pantu pilnvarotājam ir tiesība katrā laikā vienpusēji atsaukt savu pilnvarojumu.

No iepriekš minētā izriet, ka pilnvarniekam ir pienākums veikt tās darbības, kuras uzdevis pilnvarotājs, saskaņā ar tā norādījumiem.

Ar norādījumiem jāsaprot nevis pats uzdevums, bet gan līguma noslēgšanas laikā vai vēlāk izdarītas mutiskas vai rakstiskas papildus instrukcijas, ar kurām pilnvarotājs vienpusēji konkretizē pilnvarnieka pienākumus dotā uzdevuma izpildīšanai *(K.Balodis, Latvijas Republikas Civillikuma komentāri prof.K.Togāna vispārīgā zinātniskā redakcijā, Rīga, 2000, 584.lapa)*.

Savukārt pilnvaras izdevējam ir tiesības jebkurā laikā atsaukt savu pilnvarojumu, kā arī izmantot citus tiesiskos līdzekļus, lai iebilstu pret pilnvarotās personas darbībām, ja tās nav veiktas atbilstoši pilnvarojuma mērķim un pilnvarotāja norādījumiem.

Pilnvarotāja tiesības katrā laikā izbeigt pilnvarojumu, to vienpusēji atsaucot, noteic Civillikuma 2312.panta 3.punkts un 2313.pants, saskaņā ar kuru pilnvarotājam ir tiesība katrā laikā vienpusēji atsaukt savu pilnvarojumu; bet, ja pilnvarnieks jau sācis uzdevumu izpildīt, viņam jāatlīdzina tam visi sakarā ar to taisītie izdevumi. Tiesība izdarīt atsaukumu katrā laikā

pilnvarotājam ir tāpēc, lai dotu viņam iespēju pašam turpināt savu lietu kārtošanu *(H.Brox. Besonderes Schuldrecht, S.238)*. Atsaukums tiek izdarīts ar paziņojumu, kuru pilnvarotājs dara

zināmu pilnvarniekam. Pilnvarotājam nav jānorāda atsaukuma iemesls (*sk.: Civillikuma komentāri. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. - R.: Mans īpašums, 2000, 596.lpp.)*. Pārstāvībai civiltiesībās ir spilgti izteikts uzticības raksturs, un Civillikuma 2313.pants ir imperatīva norma, kas aizsargā pilnvarotāja pamatotās intereses *(Rīgas apgabaltiesas 2017.gada 1.februāra spriedums lietā Nr. C29616913)*.

Lai arī pieteicēja ar cesijas līguma noteikumiem ir centusies minētās pilnvarotāja tiesības ierobežot (proti, līguma 5.7.punkts paredz, ka cesionārs apņemas vienpusēji neatsaukt līgumā ietverto pilnvarojumu. Ja cesionārs pilnīgi vai daļēji atsauc līgumā vai portāla lietotāja noteikumos ietverto pilnvarojumu, Mintos ir tiesības izlietot tam piešķirtās prasījuma atpakaļpirkuma tiesības saskaņā ar Vispārējo noteikumu 9.nodaļu. Cesionārs apņemas ievērot Vispārējo noteikumu 10.1.punktā minētās saistības neinformēt aizņēmēju par prasījuma cesijas faktu un tieši nesazināties ar aizņēmēju arī gadījumā, ja cesionārs pilnīgi vai daļēji atsauc Līgumā ietverto pilnvarojumu), tomēr pieteicēja ar līguma noteikumiem nevar pilnīgi atņemt pilnvarotāja tiesības atsaukt līgumā ietverto pilnvarojumu, jo tas būtu pretrunā ar Civillikuma 2313.pantu. Attiecīgi pieteicēja ar cesijas līguma noteikumiem nevar arī atņemt ieguldītājam tiesības īstenot arī pašam piemītošās prasījuma tiesības pret patērētāju.

Lai arī investoram, veicot prasījumu pirkuma darījumus platformā, nav mērķa veikt patērētāju kreditēšanu, tomēr saskaņā ar pieteicējas piedāvāto mehānismu investors kļūst par cesionāru un personu, kurai juridiski pieder prasījuma tiesības pret patērētāju.

[11.2] Tiesa vispārīgi atzīst, ka nav konstatējams, ka mērķis veikt kreditētāja (kredīta devēja) prasījumu cesiju finansējuma piesaistīšanas vai nodrošinājuma sniegšanas nolūkā neatbilst Direktīvas 2008/48/EEK 17.panta un Noteikumu Nr.691 nosacījumiem.

Tajā pašā laikā Direktīvas 2008/48/EEK preambulas 15.punkts, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir tiesības ierobežot patēriņa kredītu piešķiršanu, ierobežojot to izsniegšanu tikai noteiktas juridiskas formas personām, var ierobežot arī Direktīvas 2008/48/EEK 17.pantā noteiktos nosacījumus, ievērojot arī Direktīvas 2008/48/EEK preambulas 41.punktā noteikto, ka pēc kreditora tiesību nodošanas saskaņā ar kredītlīgumu patērētājam nebūtu jānonāk neizdevīgākā stāvoklī.

Līdz ar to tiesa piekrīt Centra argumentācijai, ka no patērētāju līgumiem izrietošo prasījumu cedēšana rada pārkāpumu Patērētāju likuma 8.panta pirmās daļas izpratnē.

Tiesa piekrīt, ka pilnvērtīga tiesiskā regulējuma neesamība nevar būt pamatojums negatīva administratīvā akta vai administratīvā akta ar ierobežojošu nosacījumu izdošanai, ja privātpersona darbojas esošā tiesiskā regulējuma ietvaros, kā arī tiesiskā regulējuma neesamība nevar būt pamatojums pēc būtības aizliegt jaunas inovatīvas komercdarbības idejas. Taču tiesa piekrīt Centra Lēmumā norādītajam normatīvo aktu pamatojumam, izvērtējot riskus uz patērētāju tiesībām kontekstā ar Latvijā ieviesto ierobežojošāko regulējumu kredītu izdošanas jomā. Uz faktu, ka ir diskutējama cesijas formas atbilstība finansējuma piesaistīšanas vai nodrošinājuma sniegšanas nolūkā vai savstarpējo aizdevumu platformas darbības nodrošināšanai, norāda izstrādātais Savstarpējo aizdevumu pakalpojumu likumprojekts *(lietas 1.sējuma 111.-129.lapa)*, kurš tiesai iesniegtajā redakcijā neparedz cesijas formas izmantošanu savstarpējo aizdevumu pakalpojumu sniedzēja darbības nodrošināšanai.

[12] Tiesa piekrīt pieteicējas argumentiem, kas Lēmuma rezolutīvajā daļā iekļautais nosacījums pieteicējai aizliegt cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās ir ierobežojošs arī uz prasījumu cedēšanu tādām personām, kurām pieteicējai ir tiesības cedēt prasījumus.

Tajā pašā laikā tiesa secina, ka nepieciešamība uzturēt savstarpējo aizdevumu platformu www.mintos.com un veikt ar šīs platformas starpniecību investoru piesaisti ir ar mērķi piesaistīt pamatā fiziskās personas kā ieguldītājus. Uz minēto norāda arī pieteicējas iesniegtā informācija par platformas lietotājiem *(lietas 2.sējuma 55.-58.lapa)*, kur 2015.gadā no 497 ieguldītājiem ir tikai 21 juridiska persona, pārējās ir fiziskas personas. Līdz ar to Centrs nav aizliedzis prasījumu cedēšanu vispārīgi, tajā skaitā licencētām juridiskām personām vai parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējiem vai kādā citā veidā, bet gan kā ierobežojošu nosacījumu prasījumu cedēšanai tikai savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com, kura ir izveidota ar mērķi piesaistīt ieguldītājus galvenokārt kā fiziskas personas.

[13] Izvērtējot lietas faktiskos apstākļus saistībā ar piemērojamām tiesību normām, tiesa secina, ka pieteicējas pieteikums ir noraidāms un nav pamata Centra Lēmuma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt AS /Nosaukums A/ pieteikumu par labvēlīgāka administratīvā akta izdošanu, ar kuru AS /Nosaukums A/ tiktu izsniegta speciālā atļauja (licence) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, nenosakot aizliegumu cedēt prasījumus, kas izriet no ar patērētājiem noslēgtajiem kreditēšanas līgumiem, savstarpējo aizdevumu platformā www.mintos.com vai citās tāda paša satura platformās.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā pieņemšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese K.Jandava